L-EŻORĊIŻMI TA' ĠESÙ FIL-VANĠELU SKONT SAN MARK (2)

Marcello Ghirlando

Fil-ħarġa li għaddiet diġà kellna okkażjoni nitkellmu b'mod ġenerali fuq il-Vanġelu skont San Mark. Nerġa' ntenni: il-Bxara t-Tajba skont San Mark, hija fil-fatt kitba/esperjenza li trid tagħmel lill-qarrej mistoqsija, 'Min hu Ġesù?'; u bil-kitba/esperjenza tagħti wkoll it-tweġiba ċara: 'Dan il-bniedem kien tassew Bin Alla!' (Mk 15, 39).

Hu għalhekk li San Mark jagħġen flimkien ir-rakkonti li ġew mgħoddija lilu mit-tradizzjoni nisranija bikrija u permezz tagħhom jipprova jqiegħed il-qarrej quddiem Ġesù. U quddiem Ġesù il-qarrej huwa mistieden jagħraf pass pass in-natura vera tal-Messija biex jasal jemmen fih bil-fidi. Fil-manifestazzjoni għal kollox ġdida tal-Iben ta' Alla magħmul bniedem, li juri l-qawwa u l-verità tiegħu fis-Salib, il-qarrej huwa mistieden jinża' minn kull idea jew preġudizzju u jasal fil-fidi biex jifhem min hu Ġesù u jilqgħu bil-fidi, fidi li mbagħad tagħti qawwa u tnissel ħajja ġdida mlaqqma fil-ħajja tal-Iben ta' Alla.

Il-folol tal-Vanġelu, l-appostli, kollha jieħdu fuqhom l-atteġġjamenti li jsiru wkoll tal-qarrej tal-Vanġelu. Quddiem Ġesù li jfejjaq ir-raġel li kellu spirtu ħażin isaqsu: "Dan x'inhu? X'tagħlim ġdid mogħti bis-setgħa!" (1:27). Quddiem Ġesù li jsikket it-tempesta jsaqsu: "Dan min hu, mela, biex saħansitra r-riħ u l-baħar jisimgħu minnu?" (4:41). L-aġir ta' Ġesù kontinwament joħloq l-istagħġib li jwassal għad-domanda, "Dan min hu?" (2:11; 5:42; 6:51; 7:37 eċċ). Kif għidna: dan kollu jwassal biex wieħed mhux biss jidħol fl-atteġġjamenti ħajja tal-personaġġi kollha tal-Vanġelu, imma li magħhom jagħraf pass pass lil Ġesù l-Iben ta' Alla u wara l-esperjenza tas-Salib, jasal biex jistqarr: 'Dan il-bniedem kien tassew Bin Alla!' (15:39).

L-imxajtan f'Ġerasa

Ma nistgħux ma ngħidux kelma fuq dak li jiġri immedjatament qabel it-tieni eżorċiżmu solenni ta' Ġesù fil-Vanġelu skont San Mark. Ġesù jsikket it-tempesta, ġrajja li fil-fatt, bħal donnha tħejji għall-eżorċiżmu li jiġi wara.

It-test bibliku huwa sabiħ immens: "Dakinhar, xħin sar filgħaxija qalilhom: «Ejjew naqsmu għax-xatt l-ieħor.» Ħallew in-nies,

u ħaduh magħhom kif kien fid-dgħajsa; u marru miegħu dgħajjes oħra. U qam riefnu kbir, u l-mewġ beda tiela' għal ġod-dgħajsa, hekk li kienet ġa bdiet timtela bl-ilma. Hu kien fil-poppa, rieqed fuq imħadda. Qajmuh u qalulu: «Mgħallem, dan qisu m'hu xejn għalik li aħna se nintilfu?» Imbagħad qam, ordna lir-riħ u qal lill-baħar: «Iskot! Biżżejjed!» U r-riħ waqaf u waqgħet kalma kbira.

U qalilhom: «Dal-biża' kollu għaliex? Mela ma għandkomx fidi?» U qabadhom biża' kbir, u bdew jgħidu lil xulxin: «Dan min hu, mela, biex saħansitra r-riħ u l-baħar jisimgħu minnu?»

Ġesù "jordna" lir-riħ, u lill-baħar jikkmandah "Jiskot", bħalma jagħmel lill-ispirti l-ħżiena fl-eżorċiżmi tiegħu. Qisu l-baħar kien xi fossa ta' spirti ħżiena li riedu bħal jibilgħu lill-Qaddis ta' Alla. Fil-verità, il-bniedem tal-Bibbja dejjem qies il-baħar bħala fossa ta' ħażen u l-mostru tal-baħar li Alla biss jista' jirbaħ (Salm 89:10-11; 93:3-4; 104:25-26). Ġesù, bħal Alla, huwa rebbieħ... "u r-riħ waqaf u waqgħet kalma kbira".

Ejjew nagħtu issa titwila lejn it-tieni eżorċiżmu solenni li Ġesù jagħmel ma' raġel imxajtan f'Ġerasa. Anke hawn, ir-rakkont juri min hu Ġesù, mogħni b'kelma qawwija. Tant qawwija li ħelset imxajtan gravi. Forsi l-agħar każ ta' persuna maħkuma minn spirti ħżiena fil-Vanġeli kollha.

Hekk jikteb San Mark: "Waslu x-xatt l-ieħor tal-baħar u ġew fil-pajjiż tal-Gerasin. Kif niżel mid-dgħajsa, resaq fuqu wieħed, li ħareġ mill-oqbra, li kien maħkum minn spirtu ħażin. Dan kien jgħammar fl-oqbra, u ħadd ma kien jista' jżommu marbut, lanqas b'katina, għax bosta drabi laħqu rabtuh bix-xkiel u bil-ktajjen u hu kien jaqsam il-ktajjen u jkisser ix-xkiel, u ħadd ma kellu l-ħila jżommu. Lejl u nhar kien il-ħin kollu joqgħod qalb l-oqbra jew fuq il-muntanji, jixher u jqatta' ġismu biż-żrar.

Kif lemaħ lil Ġesù mill-bogħod ġera lejh, nxteħet fl-art quddiemu, u għajjat b'leħen qawwi u qallu: «Aħna x'għandna x'naqsmu, Ġesù, Bin Alla l-Għoli? Aħlifli fuq Alla li ma taħqarnix!» Għax kien qallu: «Oħroġ, ja spirtu ħażin, minn dan il-bniedem!» Imbagħad staqsih: «X'jismek?» «Leġjun

jisimni,» wieġbu, «għax aħna ħafna.» U beda jitolbu bil-ħerqa biex ma jkeċċihomx barra mill-pajjiż.

Mela kien hemm merħla kbira ta' qżieqeż tirgħa mal-ġenb ta' l-għolja, u l-ispirti talbuh ħafna u qalulu: «Ibgħatna lejn il-qżieqeż ħa nidħlu fihom.» U ħallihom imorru. L-ispirti ħżiena ħarġu, u daħlu fil-qżieqeż; u l-merħla, li kienet ta' madwar elfejn ras, nxteħtet għal ġol-baħar mill-għoli tax-xaqliba u għerqet fil-baħar. Ir-rgħajja tagħhom ħarbu u marru jxerrdu l-aħbar mal-belt u l-irziezet, u n-nies ġiet tara x'ġara.

Ġew ħdejn Ġesù, u lil dak li qabel kien maħkum mix-xitan u li kellu l-leġjun ġo fih rawh bilqiegħda, liebes u moħħu f'sikktu, u baqgħu miblugħin bil-biża'. In-nies li raw il-ġrajja qalulhom x'kien għadda minn għala l-imxajtan u l-qżieqeż. Imbagħad bdew jitolbuh ħafna lil Ġesù biex iwarrab minn pajjiżhom. Kif kien tiela' fuq id-dgħajsa, dak li qabel kien maħkum mix-xitan beda jitolbu ħafna biex iħallih jibqa' miegħu. Iżda hu ma ħallihx, u qallu: «Mur inġabar id-dar ma' niesek, u għidilhom kull ma għamel miegħek il-Mulej, u kif ħenn għalik.» Dak telaq, u beda jxandar fid-Dekapoli kemm kien għamel miegħu Ġesù. U kulħadd stagħġeb" (Mk 5:1-20).

Il-laqgħa ta' Ġesù mal-imxajtan issir fil-pajjiż tal-Gerasin. Qegħdin fir-reġjun ġeografiku tad-Dekapoli, dik iż-żona n-naħa tal-lvant tax-xmara Ġordan fejn kien hemm għaxart ibliet li fihom ma kenitx tiġi osservata l-Liġi ta' Mosè. Huwa "il-pajjiż mbiegħed" fejn l-iben il-ħali tal-parabbola ta' Luqa 15 mar iberbaq ġid missieru u fejn spiċċa jirgħa l-ħnieżer (Lq 15:13.15), ħaġa li l-Lhud, minħabba l-liġijiet reliġjużi tagħhom ma kinux jagħmlu għax kien projbit li jieklu l-laħam tal-majjal. Dan diġà jgħinna nifhmu, li fost l-intenzjonijiet tan-narratur, dan l-eżorċiżmu kellu jkun sinjal qawwi li fejn jasal Ġesù, kull tip ta' tniġġis

ritwali u razzjali jintemm fix-xejn.

Ir-raġel imxajtan huwa inkarnazzjoni ta' kull impurità: eskluż mill-komunità, igħix qalb l-oqbra, bi spirtu ta' qerda tiegħu nnifsu, vjolenti u maħkum mill-ispirti ħżiena kollha immaġinabbli! Id-deskrizzjoni twila li jagħti San Mark hija kważi deskrizzjoni tal-biża': "... wieħed, li ħareġ mill-oqbra, li kien maħkum minn spirtu ħażin. Dan kien jgħammar fl-oqbra, u ħadd ma kien jista' jżommu marbut, lanqas b'katina, għax bosta drabi laħqu rabtuh bix-xkiel u bil-ktajjen u hu kien jaqsam il-ktajjen u jkisser ix-xkiel, u ħadd ma kellu l-ħila jżommu. Lejl u nhar kien il-ħin kollu joqgħod qalb l-oqbra jew fuq il-muntanji, jixher u jqatta' ġismu biż-żrar". San Mark isemmi "l-oqbra" tliet darbiet: wieħed jista' jgħid illi s-sitwazzjoni tar-raġel mhux biss kienet waħda gravi; kien qisu maħkum mill-istess mewt infisha..mewt li Ġesù kellu jiġġildilha u jirbaħha bil-qawwa tas-salib.

Il-konfront ma' Ġesù u l-qawwa tal-ħażen preżenti fl-imxajtan hija drammatika: huwa r-raġel li, wara li lemaħ lil Ġesù mill-bogħod, jiġri lejh u jinxteħet mal-art quddiemu..u Ġesù, li ma kellux bżonn spjegazzjonijiet fuq il-qagħda tar-raġel, bil-qawwa ta' kelmtu jikkmanda lill-ispirtu ħażin. L-istqarrija tal-ispirti, mogħtija b'leħen qawwi, bħal dik tal-ispirtu ħażin fis-sinagoga ta' Kafarnahum hija għal darb'oħra ċarissima: «Aħna x'għandna x'naqsmu, Ġesù, Bin Alla l-Għoli? Aħlifli fuq Alla li ma taħqarnix!» Għax kien qallu: «Oħroġ, ja spirtu ħażin, minn dan il-bniedem!»

Huwa interessanti li hawnhekk, l-unika darba fil-Vanġeli, Ġesù jitlob l-isem lill-ispirtu ħażin: "Mbagħad staqsih: 'X'jismek?' 'Leġjun jisimni,' wieġbu, 'għax aħna ħafna.' U beda jitolbu bil-ħerqa biex ma jkeċċihomx barra mill-pajjiż". Ġesù juri l-qawwa tiegħu fil-fatt li mhux biss jitlob l-isem lix-xitan imma għax b'hekk joħorġu aktar għad-dawl. U fid-dawl tiegħU, id-dlam ma jreġix u jkollu jitlaq minnufih.

Il-ġrajja tal-ispirti li Ġesù jħallihom imorru fil-qżieqeż tfixkel lil ħafna: l-ispirtu, anke jekk jipprova jibqa' fid-dinja, jaf li quddiem il-qawwa ta' Ġesù se jkun

tellief; it-telfa u l-qerda aħħarija tiegħu huma ċerti u jidhru fil-kliem: "L-ispirti ħżiena ħarġu, u daħlu fil-qżieqeż; u l-merħla, li kienet ta' madwar elfejn ras, nxteħtet għal ġol-baħar mill-għoli tax-xaqliba u għerqet fil-baħar". Ġesù huwa dak li 'jorbot il-qawwi u jaħtaflu daru' (3:27), u jibagħtu fil-baħar, il-fossa tal-qerda u tal-ħażen!

Twelid mill-ġdid

L-eżorċiżmu ta' Ġesù jagħti, fil-veru sens tal-kelma, twelid ġdid lil dak li kien għadu kif inħeles minnu. Il-qagħda tiegħu hija bil-wisq differenti minn dik deskritta fil-bidu tar-rakkont; "dak li qabel kien maħkum mix-xitan u li kellu l-leġjun ġo fih rawh bilqiegħda, liebes u moħħu f'sikktu, u baqgħu miblugħin bil-biża'".

Minkejja dan, ir-rgħajja li kienu ħarbu u li ġabu magħhom in-nies tal-ibliet u tal-irziezet, minkejja l-istagħġib tagħhom quddiem din il-bidla radikali, minkejja x-xhieda li ngħatatilhom minn dawk li kienu raw il-ġrajja, "bdew jitolbuh ħafna lil Ġesù biex iwarrab minn pajjiżhom". X'reazzjoni negattiva! Forsi kien wisq għalihom jagħmluha ma' dan Ġesù li kien kapaċi jaqleb ta' taħt fuq l-eżistenza ta' bniedem?

Ir-reazzjoni tar-raġel kienet għal kollox differenti tant li anke hu "beda jitolbu ħafna", mhux biex jitlaq imma "biex iħallih jibqa' miegħu", jiġifieri jkun dixxiplu tiegħu. Imma Ġesù "ma ħallihx", ried li jibqa' f'daru u fost niesu, biex ir-raġel meħlus jibqa' fosthom kelma qawwija u sejħa għall-konverżjoni. Għalhekk San Mark jikteb: «Mur inġabar id-dar ma' niesek, u għidilhom kull ma għamel miegħek il-Mulej, u kif ħenn għalik.» Dak telaq, u beda jxandar fid-Dekapoli kemm kien għamel miegħu Ġesù. U kulħadd stagħġeb".

Il-meħlus isir missjunarju; il-kelma ħelliesa ta' Ġesù ssir l-ixprun għat-tixrid tal-Bxara t-Tajba f'art pagana, fid-Dekapoli. "Kulħadd stagħġeb" b'dan ir-raġel li sar ikona ħajja tal-Vanġelu li kapaċi jfejjaq, jeħles u jwelled mill-ġdid lil kull min jemmen fiH.

(Ikompli)